

Zaměřeno na Království

Roč. 25 č. 11

Anthony Buzzard, editor

Srpen, 2023

Doktrína ve zkoušce

Ken Westby

Přetištěno z *Association for Christian Development newslettere*, listopad 2011.

Kacířské procesy v minulých staletích odsuzovaly nešťastné křesťany k upálení na hranici. V dnešní době je situace mnohem civilnější a nekrvavější, ale k náboženským procesům stále dochází. Možná si uvědomujete, že tradiční křesťanství je předmětem zasloužené kritiky u některých svých nejzásadnějších doktrín.

Jedna z těchto doktrín se týká Boží otevřenosti. Konkrétně: mohou lidé působit na Boha tak, aby ho ovlivnili a on změnil své plány nebo udělal či neudělal něco, co by jinak udělal? To naráží přímo na podstatu otázky, zda naše modlitby k Bohu mají na Boha nějaký vliv

Tradiční pojetí Boží přirozenosti, které se ve většině protestantských a katolických nauk stalo dogmatem, tvrdí, že Bůh je nehybný a nepodléhá vlivu obyčejných smrtelníků. Ve spojení s představou, že Bůh je také vševědoucí, nadčasový a všechno určil, tento názor tvrdí, že není důvod, aby se pohyboval nebo byl přístupný pohybu na žádost člověka, protože co bude, to bude. Bůh určil budoucnost a neděje se nic, co by nebylo v souladu s jeho dokonalou vůlí.

Nemusíme rozumět jeho vůli, ale tento pohled nás ujišťuje, že existuje nějaký vyšší záměr. Když dítě přejede nákladňák a zemře, máme se utěšovat, že to nějak zapadá do Božího dobrého plánu. Všechno se děje za nějakým účelem: někteří budou zatraceni, někteří budou zachráněni.

Nevadí, že v tomto pohledu musí všechno zlo na světě také zapadat do toho, co Bůh určil. Osud, jak jej určil Bůh, který vše řídí a zná, je budoucnost, kterou určil Bůh. Nevíte, proč by Bůh stvořil lidský rod a pak vše nastavil tak, že naprostá většina z nich nikdy nebude "spasena" a skončí navždy v pekle (podle jejich názoru). Nuže, věřte, že tam někde v Boží vševědoucí mysli musí být nějaký dobrý záměr.

Slovo *predestinace* je ústředním bodem kalvinismu a mnozí věří, že Bůh to tak zařídil. Je to ubohá, nebiblická představa, která představuje zkreslený, dokonce rouhavý obraz našeho svatého a dobrého Boha.

Otevřený teismus

Tento krátký článek nemůže podrobně popsat, o čem otevřený teismus nebo přístup otevřenosti Boha je, ale mohu to shrnout. V podstatě jde o opak teologického determinismu/predestinace (kalvinismu). Představuje bibličtější chápání Boží přirozenosti a jeho ochoty spolupracovat s těmi, kdo byli stvořeni k jeho obrazu, a komunikovat s nimi.

Bible říká, že Bůh "litoval"¹ nebo změnil své plány kvůli lidské žádosti. To je problém pro zastánce klasického teismu. Jak píše William Hasker:

Pojem božské lítosti je klíčový pro rozdíly mezi klasickým a otevřeným teismem. Pokud Bůh lituje, pak prochází změnou. Pokud ano, pak Bůh není absolutně neměnný a rozhodně není nadčasový. Božská lítost je úzce spjata s projevy božského zármutku a lítosti nad dříve učiněným rozhodnutím nebo alespoň nad důsledky, které z takového rozhodnutí vyplynuly.

Bůh, který může prožívat takový zármutek a lítost, je však citově ovlivněn svými tvory; v žádném případě není netečný [božská netečnost: předpokládaný atribut Boží dokonalosti, který vyžaduje, aby byl zcela samostatný, nijak neovlivňovaný tvory, a zejména neschopný jakéhokoli utrpení, trápení nebo negativních emocí jakéhokoli druhu]. Kromě toho je božská lítost obvykle reakcí na činy a rozhodnutí, které učinili lidé a které nebyly v souladu s Božími záměry. Pokud k tomu skutečně dochází, pak Bůh není všeovládající, ale spíše vložil část kontroly do lidských rukou – kontroly, která byla v tomto případě uplatněna v rozporu s tím, co si Bůh přál, aby se stalo.

A konečně, božská lítost tohoto druhu silně naznačuje, že předchozí božské rozhodnutí mělo nepředvídané důsledky. Pokud je to však pravda, popírá to názor, že Bůh má jisté a vyčerpávající znalosti o celé budoucnosti. Je tedy zcela pochopitelné, že zastánci klasického teismu považují biblické zmínky o božské lítosti za problematické a nasadili všechny své interpretační prostředky,

¹ Zřejmě ne ve smyslu lítosti nad hříchem, ale ve smyslu

změny názoru.

aby se jich nějakým přijatelným způsobem zbavili."²

Několik biblických příkladů toho, co mám na mysli pod pojmem otevřený teismus, pomůže ilustrovat tuto Boží otevřenost vyslyšet a jednat ve prospěch lidských proseb, ať už v modlitbě (v případě Eliáše, který se modlil, aby přestalo pršet, a o tři roky později, aby začalo pršet), nebo v přímé interakci s Bohem, jakou měli Abraham a Mojžíš.

Většina Božích proroctví je podmíněná – závisí na reakci Božích tvorů. Jonáš dostal pokyn, aby zvěstoval Ninive, že mu hrozí zkáza za jeho hříchy. Když se však národ dozvěděl o nadcházejícím soudu, činil pokání a Bůh si to k Jonášově nelibosti rozmyslel a nezničil je. Byla to upřímná reakce milujícího a milosrdného Boha, nebo jen klamný trik, protože je ve skutečnosti nikdy neměl v úmyslu zničit, což je běžné vysvětlení tradičního deterministického teismu.

Jeremiáš obdržel od Boha slovo, že Babylónané zničí Jeruzalém, což se také stalo (Jer 32:4; 52:12-14). Ale muselo to tak dopadnout? Jeremiáš také předpověděl, že město bude ušetřeno, pokud se Sedechiáš vzdá, místo aby odolával (Jer 38:17-18). Sedechiáš se nevzdal; město bylo dobyto a vypáleno. Jestliže to druhé proroctví bylo podmíněné, což se zdá být zřejmé, pak to první bylo také. Mohlo dojít k jinému výsledku v závislosti na lidské reakci na Boží záměry.

Je Bůh často zklamán svými dětmi? Bůh řekl Jeremiášovi: "Myslel jsem, že až to všechno [Izrael] udělá, vrátí se ke mně, ale nevrátil se... Myslel jsem, že mě budeš nazývat 'Otče' a neodvrátíš se od mého následování. Ale jako žena nevěrná svému muži, tak jste mi byli nevěrní, dome izraelský" (Jer 3:7, 19-20).

Bůh je často hořce zklamán. Udělal vše pro to, aby se Izrael stal úrodnou vinicí, jeho vyvoleným národem. "Hledal právo, ale viděl krveprolití, hledal spravedlnost, ale slyšel nárek neštěstí" (Iz 5:7). Vkládal velké naděje do krále Saula, ale Saul využil své svobodné vůle a odmítl Boží vedení.

Chce, aby všichni lidé byli spaseni a došli k poznání pravdy (1 Tim 2:4; srov. Tit 2:11), ale zdá se, že ne všichni budou spaseni, protože Ježíš mluvil o těch zlých, které čeká vzkříšení k druhé smrti (Jan 5:29). Bůh chce pro své stvoření vždy dobro, ale stvořil své

vnímající tvory (včetně andělů) se svobodou, svobodnou vůlí. Když je použita k odmítnutí jeho dobroty, je postižen jako ve dnech před potopou: "PÁN byl zarmoucen, že stvořil člověka na zemi, a jeho srdce bylo naplněno bolestí" (Gn 6:6).

Bůh ví, co chce udělat, a konečné vítězství bude patřit jemu, jak je popsáno v závěrečných kapitolách Zjevení. Myslím si však, že bychom byli překvapeni Boží otevřeností spolupracovat s námi a tím, jak je budoucnost zčásti daná a zčásti otevřená. To platí v našich životech i v širším světě. Proto se náš život počítá, proto se počítají naše modlitby, protože je Bůh slyší a odpovídá na ně. Kdyby bylo všechno v životě předem dané a rozhodnuté, proč se modlit? My se modlíme, Bůh nás slyší.

Verše o otevřeném teismu

Gn 6:6: "PÁN litoval, že stvořil lidstvo na zemi."

Gn 22:12: "Nyní vím, že se bojíš Boha, protože jsi mi neodepřel svého syna, svého jediného syna."

Ex 4:9: "Jestliže neuvěří ani těmto dvěma znamením a neposlechnou tě..."

Ex 13:17: "Aby si to lid nerozmyslel..."

Ex 16:4: "...abych je vyzkoušel. Budou chodit podle mých pokynů, nebo ne?"

Ex 32:14: "Pán si rozmyslel to zlé, co řekl, že udělá svému lidu."

Num 14:11: "Jak dlouho mnou bude tento lid pohrdat a jak dlouho ve mne nebude věřit?"

Dt 8:2: "Bůh tě vedl těchto čtyřicet let pouští, aby tě pokořil a vyzkoušel, zda v sobě máš schopnost zachovávat jeho přikázání, nebo ne."

Dt 9:18-20: "Byl jsem [Mojžíš] zděšen prudkým Pánovým hněvem, který hrozil, že vás zničí. Ale i tentokrát mě vyslyšel."

Dt 13:1-3: "Pán, tvůj Bůh, tě bude zkoušet, aby zjistil, zda ho miluješ celou svou myslí a celou svou bytostí."

1 Sam 2:29-30: "Bůh Izraele, Pán, říká: 'Opravdu jsem řekl, že mi tvůj dům a dům tvého předka bude sloužit navěky. Ale nyní Pán říká: 'Kéž by se tak nikdy nestalo!'"

² "Implications of Divine Repentance for the Attributes

of God," opentheism.info

1 Sam. 15:10-11, 35: "Lituji, že jsem Saula ustanovil králem, protože se ode mne odvrátil a nedělal to, co jsem mu řekl."

1 Král 22:20: "Pán řekl: "Kdo Achaba oklame?"

2 Král 20:1-6: "Brzy zemřeš, neuzdravíš se... Hle, já tě uzdravím... Přidám ti patnáct let života."

1 Par 21:15: "Bůh poslal anděla, aby zpustošil Jeruzalém. Zatímco tak konal, Pán přihlížel a od svého soudu upustil. Řekl andělovi, který ničil: "To stačí! Přestaň!"

2 Par 32:31: "Bůh ho nechal o samotě, aby ho vyzkoušel a poznal jeho pravé pohnutky."

Soudců 2:21-22: "Už před nimi neodstráním žádný z národů, které Jozue nechal nepokořené, když zemřel, aby vyzkoušel Izrael. Chci vidět, zda lid bude pečlivě kráčet po cestě..."

Iz 5:3-7: "Čekal právo, ale hle, čeho se mu dostalo - neposlušnosti! Čekal spravedlnost, ale podívejte se, co dostal – volání o pomoc!"

Jer 3:6-7: "I poté, co [Izrael] to všechno udělal, jsem si myslel, že se ke mně vrátí. Ale nevrátil se."

Jer 3:19-20: "Myslel jsem si, že mě budete nazývat 'Otec' a že se od mého následování nevrátíte."

Jer 7:31: "To jsem jim nikdy nepřikázal! Vskutku, nikdy mi to ani nepřišlo na mysl."

Jer 18:7-11: "Pokud ten národ, kterému jsem hrozil, přestane dělat zlo, zruším zkázu, kterou jsem mu chtěl způsobit... Pokud ten národ dělá, co se mi nelíbí, a neposlouchá mě, zruším dobro, které jsem mu slíbil."

Jer 19:5: "Něco takového mi nikdy nepřišlo na mysl."

Jer 26:3: "Snad si dají pozor a každý z nich přestane žít tak špatně, jak žije. Pokud to udělají, pak upustím od jejich zničení, jak jsem zamýšlel."

Jer 26:19: "Pán změnil svou mysl..."

Jer 32:35: "Nikdy mi to ani nepřišlo na mysl."

Jer 38:17-18, 20: "Musíte se vzdát úředníkům babylonského krále. Pokud tak učiníte, bude váš život ušetřen a toto město nebude vypáleno... Pokud však neučiníte... bude toto město vydáno Babylónanům."

Jer 42:10: "Vzdám se pohromy, kterou jsem vám způsobil."

Ezech 12:1-3: "Snad pochopí..."

Ezech 20:21-22: "Rozhodl jsem se vylít na ně svůj hněv..., ale upustil jsem od toho."

Ezech 22:29-31: "Hledal jsem mezi nimi muže, který by opravil zeď... ale nikoho jsem nenašel."

Ezech 33:13-15: "Dejme tomu, že spravedlivému řeknu, že bude jistě žít, ale on si začne být jistý svou spravedlností a dopustí se nepravosti... Pro nepravost, kterou spáchal, zemře."

Joel 2:13-14: "Kdo ví? Možná se slituje a usmíří se."

Amos 7,3.6: "Pán si to rozmyslel."

Jonáš 3:10: "Bůh ustoupil ohledně soudu, kterým jim hrozil, a nezničil je."

Jonáš 4:2: "Vím, že jsi milosrdný a soucitný Bůh, pomalý k hněvu a hojný v milosrdenství, a ten, který pouští od hroziícího trestu."

Jeden ze čtenářů časopisu Focus on the Kingdom se ptá: "Který Platónův spis mohu použít, abych otevřel oči někomu, kdo neochvějně zastává názor o nesmrtnosti duše?" Následující článek na tuto otázku kvalifikovaně odpovídá:

Platónské křesťanství (část 1)³

Edward Acton

"Jaký je soulad mezi Kristem a Platónem?"

(2 Kor 6:15, upraveno)

O "platónském křesťanství" jste možná ještě neslyšeli. Nemysleme si, že najdete knihu s tímto názvem v knihovně. Ve skutečnosti se nejedná o často používaný termín, a to ani v teologických kruzích. Je to téma, kterému se žel, a možná záměrně, vyhýbáme. Jde o vážný problém týkající se některých populárních tradičních evangelikálních nauk, a proto vás prosíme, abyste tuto prezentaci četli v modlitbě a s otevřenou myslí vůči tomu, co nám Pán možná chce zjevit.

Co znamená pojem "platónské křesťanství"? Jistě se jedná o určitou kombinaci platónské filozofie a křesťanského učení. Kde však takovou kombinaci najde-

³ Edward Acton působil jako misionář v severní Africe. Tato ukázka pochází z prezentace z roku 1988. Zvukový

záznam najdete v sekci "Links" a poté "Podcast" na našich webových stránkách focusonthe kingdom.org.

me? Co má Platón společného s Biblií? "Jaké společenství má světlo s temnotou... Jakou shodu má Boží chrám s modlami?" (2 Kor 6:14, 16).

Přáli bychom si, aby odpověď na tuto otázku byla těžší. Ve skutečnosti je překvapivě snadná a podivuhodně objevná. Křesťanství otevřeně přijalo některé platónské doktríny, které jsou v rozporu s biblickým učením. Ve skutečnosti se těmto platónským prvkům dnes věří tak všeobecně, že jejich původ málokdo tuší. O jejich nesouladu s Písmem se buď neví, nebo se o něm nemluví. Naznačit, že některé tradiční nauky jsou platónského, nikoli biblického původu, má vlastně někdy za následek, že je člověk klasifikován jako sektář nebo kacír.

Přesto uznávání církevní historikové zaznamenali přijetí platónských nauk církví v prvních staletích její existence. Všimají si plošného splynutí náboženství Nového zákona s platónskou tradicí řecké filozofie na konci čtvrtého nebo na počátku pátého století n. l. V tomto úvodu stačí říci, že oblast křesťanského učení, která byla platónským vlivem zasažena nejškodlivěji, je učení o člověku, jeho přirozenosti a údělu.

V této části této studie vysvětlíme pojem "platónský" a upozorníme na platónské doktríny, které zřejmě zastávali křesťané, a na protikladné biblické učení.

Význam platonismu a jeho učení o přirozenosti a údělu člověka

Termín platonismus se vztahuje k filozofii Platóna (427? - 347 př. n. l.), jednoho z největších řeckých filozofů. Oblasti jeho filozofie, které nejzávažněji ovlivnily křesťanství, jsou jeho učení o (1) přirozenosti člověka (antropologie), (2) smrti (thanatologie) a (3) budoucích událostech (eschatologie).

Pokud jde o člověka, Platón učí antropologický dualismus, podle něhož se člověk skládá ze dvou oddělitelných částí, z nižší hmotné a smrtelné části, těla, a z vyšší nehmotné a nesmrtelné části, duše. Duši považuje za skutečnou osobu; člověk je pro něj duchovní bytost. Zde jsou jeho vlastní slova:

"Člověk se nezabývá tělem, které umírá, ale pokud může, stojí od něj stranou a obrací se k duši."⁴

⁴ *Great Dialogues of Plato* (trans. Rouse), s. 467.

⁵ *Ibid.*, s. 484.

⁶ *Ibid.*, s. 467.

"Duše je nejvíce podobná božskému a nesmrtelnému... tělo je nejvíce podobné lidskému a smrtelnému."⁵

Platón učí, že umírá pouze tělo, nikoli duše (skutečný člověk). Smrt je odloučení duše od jejího "vězení", těla. Zde jsou opět jeho slova:

"Myslíme si, že existuje něco jako smrt? Je to něco víc než odloučení duše od těla?"⁶

(Cituje Sokrata) "Ať si o mě nedělá starosti a neříká na mém pohřbu, že ukládá Sokrata. Buď si jistý a řekni, že pohřbíváš mé tělo."⁷

Platón očekává blaženost v Boží přítomnosti. Cituje Sokrata, který říká:

"Až vypiji ten lektvar, nebudu tu s vámi; odejdu do nějaké blaženosti blažených."⁸

Platón pak sám říká:

"Když člověk zemře... jeho viditelná část, tělo, se rozplyne a zmizí... ale duše, neviditelná část, odchází na jiné místo, vznešené a čisté a neviditelné... do přítomnosti dobrého a moudrého Boha, kam, pokud Bůh chce, musí velmi brzy odejít i moje vlastní duše. Odchází do neviditelného, které je jako ona sama – božské a nesmrtelné -, kde má po příchodu možnost být šťastná, osvobozená od bloudění a bláznovství a strachu a divokých lásek a všech ostatních lidských neduhů."⁹

Protikladné učení Bible

Bible učí, že člověk je prostá jednotka z "prachu". V Genesis 2:7 čteme: "Pán Bůh stvořil člověka z prachu země." Bůh Adamovi řekl: "Prach jsi a v prach se obrátíš" (Gn 3:19). Abraham dosvědčil: "Jsem jen prach a popel" (Gn 18:27) a David: "Pamatuje, že jsme prach" (Ž 103:14).

Do chřípí tohoto zformovaného prachu Bůh vdechl "dech života" neboli "ducha života", jak je zaznamenáno v Genesis 2:7: "dech nebo duch života" (*Amplified*). Je zajímavé, že Job, který používá typický hebrejský básnický způsob vyjádření pravdy pomocí synonym v paralelních řádcích, říká: "Duch Boží mě stvořil [*Amplified*: "vzbudil mě"] a dech Všemohoucí-

⁷ *Ibid.*, s. 519.

⁸ *Ibid.*

⁹ *Ibid.*, s. 485.

ho mi dal život" (33:4). Říká: "Dokud mám v sobě život, dech Boží v mých nozdrách" (27:3). Člověk z prachu byl tedy ožívován "dechem (nebo duchem) života", jak je uvedeno v poslední části Genesis 2:7. "Člověk se stal živou duší" (nebo "bytostí", *NASB, NIV, Amplified*).

Pomoci vám může jednoduchá rovnice:

PRACH + DECH = ŽIVÁ BYTOST

Všimněte si, že vdechnutí Božího dechu nepřidalo k přirozenosti člověka druhý prvek; neudělalo nic víc, než že oživilo prach. Dr. Eugene Carpenter v knize *The Handiwork of God in Creation* velmi důrazně uvádí:

"Dech života je pouze způsob, jak říci, že člověk byl oživen Božími účinky dechu. Hebrejské slovo '*nismah*' neoznačuje nějaký božský prvek, který Bůh předal Adamovi. Bůh nevložil do již živé bytosti božský prvek, aby stvořil člověka. Nikde se slovo 'prach' nepoužívá k označení již dříve žijící bytosti."

Bible definuje a popisuje smrt jako událost i jako stav. Jasně říká, že když si Bůh vezme zpět dech života (neboli ducha života), který člověku propůjčil, zůstane po něm jen prach. Všimněte si některých míst v Písmu, která se zabývají událostí smrti. Job uvádí: "Kdyby to byl jeho záměr a vzal by svého ducha [dech] zpět, zahynulo by celé lidstvo společně a člověk by se vrátil v prach" (34:14-15). Téměř totožná slova najdeme v Žalmu 104:29: "Když jim odejmeš dech, zemrou a vrátí se ve svůj prach." V knize *Kazatel* se toto tvrzení týká člověka i zvířat: "Všichni jsou z prachu a všichni se v prach zase obrátí" (3:20) a "Prach se vrací do země, z níž vzešel, a duch [dech] se vrací k Bohu, který ho dal" (12:7).

Jako rovnice je tato koncepce inverzí výše uvedené rovnice stvoření:

ŽIVÁ BYTOST – DECH = PRACH

Všimněte si také biblického popisu stavu smrti. Bible především jasně říká, že mrtví jsou v naprostém bezvědomí. "Mrtví nic nevědí" (Kaz 9:5). "Jeho duch odchází," říká žalmista, a "jeho dech odchází [opouští ho', *Amplified*] ... právě v ten den jeho myšlenky hynou" (*NIV*: "jeho plány přicházejí vniveč") (Ž 146:4). "Mrtví nechválí Pána, ani ti, kdo sestupují do ticha" (Ž 115:17).

Nejpoužívanějším biblickým termínem popisujícím smrt je "spánek". Jobovo chápání je informativní. V podstatě odkazuje na to, že mrtví "spí", ale také jasně říká, že časem jejich probuzení bude velká budoucí událost očištění a "obnovení všech věcí" (Sk 3:21): "Tak člověk uléhá a nevstává; dokud nebesa nezaniknou, neprobudí se a nebudou probuzeni ze spánku (14:12). Tento termín později Ježíš používá v souvislosti s Lazarem: "Náš přítel Lazar spí" (Jan 11:11). Petr v souvislosti s Davidem říká: "David, když posloužil svému pokolení, usnul" (Sk 13:36). Mimochodem bychom měli poznamenat, že Petr předtím o Davidovi řekl, že "je mrtev a pohřben a jeho hrob je u nás dodnes ... [on] nevystoupil do nebe" (Sk 2:29, 34). Mrtví tedy čekají na vzkříšení při Kristově návratu.

Znovu si povšimneme Jóbova poznání, když citujeme jeho očekávání této další velké události: "Po všechny dny svého určeného času budu čekat, až přijde moje změna. Budeš volat a já ti odpovím, budeš toužit po stvoření, které stvořily tvé ruce" (14:14-15, *NIV*). Danielovi bylo řečeno: "Odpočívej a na konci dnů povstaneš, abys přijal své přidělené dědictví" (12:13, *NIV*).

Budoucí události pro starozákonního věřícího začínají vzkříšením. Bible naznačuje, že to platí i pro novozákonní věřící. Ti jsou zahrnuti mezi "mnohé" v Danielovi 12:2: "Mnozí z těch, kdo spí v prachu země, se probudí, někteří k věčnému životu". Hojné potvrzení je uvedeno v Novém zákoně. Bůh, který "vzkřísil z mrtvých našeho Pána Ježíše" (Heb 13:20), vzkřísí stejně jako Ježíše i "ty, kdo zesnuli" (1 Tes 4:14). Římanům 8:11 opakuje téměř doslovně: "Ten, který vzkřísil Krista z mrtvých, oživí i vaše smrtelná těla".

Pavel ve svém listu Korintským dvakrát uvádí, že Bůh, který vzkřísil Pána, vzkřísí i nás (1 Kor 6,14; 2 Kor 4:14). "Tehdy se naplní rčení, které je psáno: 'Smrt je pohlcena vítězstvím'" (1 Kor 15:54). Všimněte si také Ježíšova výroku: "Brány Hádu nepřemohou" (Mt 16:18).

Předtucha vzkříšení také věřící ujistuje o jejich pozemské vládě a dědictví, které podle Matouše 25:31-34 vyhlásí Syn člověka, až přijde ve slávě a "usedne na trůn své slávy": "Poďte, požehnaní mého Otce, ujměte se dědictví království, které je pro vás připraveno od založení světa." Petr krátce popisuje scénu ob-

novené země a to, co předtím nazval "obnovou všech věcí" (Sk 3:21). "Podle slibu očekáváme nová nebesa a novou zemi, kde přebývá spravedlnost" (2 Pt 3:13).

Tyto pozitivní přísliby a prohlášení spolu s negativními Ježíšovými výroky jako: "Nikdo nikdy nevešel do nebe, leda... Syn člověka" (Jan 3:13) a "Kam jdu já, tam vy nemůžete přijít" (Jan 13:33) ukazují, jak je platónská naděje, že po smrti budeme v "Boží přítomnosti", v rozporu s učením Písma.

Co je člověk? Žalm 8:4 – Resumé

Člověk byl stvořen na zemi	Gn 1:26-27
Stvořen ze země	Gn 2:7; Ž 103:14
Stvořen, aby vládl zemi	Gn 1:26-28; Ž 8:6
Stvořen, aby zdědil zemi	Řím 4:13; Gal 3:29
zemře na zemi	
Bude pohřben v zemi	Gn 3:19; Job 34:14-15
Stane se opět zemí	Ž 104:29; Kaz 12:7
Bude spát v zemi	Dan 12:2
Vstane ze země	Iz 26:19
Bude souzen na zemi	Př 11:31; Iz 24:21; Mt 25:31-46
Bude na zemi odměněn nebo na zemi potrestán	Mt 16:27; Zj 22:12 Př 11:31; Mt 16:27; 25:41-46
Bude obnoven jako vládce na zemi	Dan 7:27; Mt 19:28 Lk 12:42-44; 19:12-19; Zj 2:26; 3:21; 5:10
Zdělí zemi	Ž 37:9, 11, 18, 22, 29 , 34; 115:16; Gal 3:29
Být vyhlazen ze země	Ž 104:35

Od amileniála k premileniálovi

Dennis Baldwin, pastor na penzi, Severní Karolína

Nedávná diskuse o amilenialismu mě přivedla k některým myšlenkám, o které bych se rád podělil. Toto téma zahrnuje více než 65 let mého života.

Byl jsem obrácen v adventní křesťanské církvi a pokřtěn v 11 letech. Tehdy jsem to nevěděl, ale od té doby jsem se dozvěděl, že **jsem** "amileniál" - což znamená, že žádná miléniová vláda Krista, žádná tisíciletá vláda, žádné "skládání účtů" ztracených před soudcem a pouze jedno všeobecné vzkříšení, což znamená, že mrtví v Kristu *nevstanou* jako první (v rozporu s 1 Tes 4:16) a že při jeho příchodu budou

vzkříšeni nejen ti, kteří patří Kristu, ale *i všichni ostatní* (v rozporu s 1 Kor 15:23). Věřil jsem, že Ježíš přijde, a opravdu jsem si myslel, že přijde velmi brzy (bylo to koncem 50. let). Podle mého názoru pak vzkřísí všechny mrtvé a dá věčný život těm, kteří mu patří, a ty, kteří v době jeho příchodu žijí, změní z pomíjivých na nepomíjivé. V té době jsem chápal, že kdokoli jiný než ti, kteří byli mrtví nebo žili v Kristu, bude okamžitě odsouzen jako nehodný věčného života a bude odsouzen k smrti, tehdy a tam, bez možnosti "skládat účty" před soudcem. Království pak bude okamžitě nastoleno na zemi, která se stane novou, a to vše "v mžiku oka". A to bylo vše. Druhý příchod Krista, vzkříšení celého lidstva spolu se soudem a nastolením věčného Království jsem viděl jako jeden velký konglomerát. Neočekával jsem žádný "zlatý věk", o kterém mluvili proroci ve SZ a Ježíš ve Zjevení 20.

Jako teenager jsem začal Bibli opravdu studovat. A nezdálo se mi, že by se v amileniální církvi, kterou jsem navštěvoval, všechno "eschatologické" sčítalo. Začali jsme přemýšlet o těchto verších:

Jan 5:28-29: Vzkříšení k životu a vzkříšení k soudu = 2 vzkříšení.

Zj 20:1-10: Někteří **ožijí** a budou vládnout s Kristem 1000 let. Během této doby bude satan spoután a zbytek mrtvých **ožije** až po uplynutí 1 000 let. **Jedno vzkříšení je symbolické a druhé doslovné, to se neshoduje.**

1 Tes. 4:16: Kristus sestoupí z nebe a mrtví v Kristu vstanou **první**.

Fil 3:11: Pavel se snažil dosáhnout "vzkříšení z mrtvých" (*ex-anastasis*), předčasného vzkříšení z mrtvých, jako byl vzkříšen z mrtvých Ježíš.

Mat 12:36-37; 1 Kor 4:5: Až Pán přijde, vynese na světlo skryté věci temnoty a odhalí pohnutky srdcí. V amileniálním chápání není čas na soudný den.

Tyto a mnohé další texty Písma vyzývají ke změně myšlení. Naše církve se již před lety rozhodla, že učení o Trojici a o před-existenci Krista (která byla v té době mezi adventními křesťanskými církvemi široce přijímána a jsou oficiálně přijímána i nyní) nejsou biblická, ale pastoraři a některým starším se zdálo, že je toho mnohem více, co je třeba zvážit. Od té doby se naše chápání eschatologie začalo měnit.

Stejně jako mnozí z vás jsem často nemohl najít odpovědi na své otázky, protože jsem nevěděl, na co se ptát. Po letech hledání jsem byl schopen a ochoten položit následující otázky:

1. Komu nebo čemu budou svatí vládnout a kralovat? Jeden druhému? "**Vítěz** dostane moc nad **národy** a bude jim vládnout železnou holí" (Zj 2:26-27). "**Národy jim [svatým]** budou sloužit a poslouchat je" (Dan 7:27). Jak budeme s Mesiášem vládnout národům, když žádné **národy** nebudou?

2. Proč **Izajáš 2** a **Micheáš 4** nezapadají do amilenialismu? Tato pasáž je neobvyklá, protože se opakuje u 2 proroků:

"V budoucích dnech bude hora Pánova chrámu ustanovena jako nejdůležitější z hor. Budou k ní proudit všechny národy; přijdou mnohé národy a řeknou: 'Pojďte, vystoupíme na Pánovu horu'... On bude soudit spory mezi národy. Zkují své meče na radlice a svá kopí na prořezávací háky."

Už se to stalo? Stane se to? ANO! Pokud ano, kdy?

3. Proč musím po příchodu Ježíše tolik spěchat? Když je tam napsáno **1000 let** (šestkrát), co je špatného na tom, že tomu věříme? Budu hnán k zodpovědnosti, když prostě budu věřit tomu, co je tam napsáno?

4. Pokud slova proroků nejsou součástí mé eschatologie, pak nemám **eschatologii neúplnou**? Ježíš a autoři NZ se opírali o informace, které jim byly předány prostřednictvím proroků (Mt 22:40; Lk 24:27; Sk 24:14). Proroci viděli **zlatý věk** spojený s Mesiášem.

5. Jak je možné začlenit **Izajáše 65** do amilenialismu? Nehodí se to! Tato kapitola obsahuje: "Už nikdy nebude žít nemluvně jen několik dní a starý člověk nedožije svých dnů. Neboť mladík zemře ve věku 100 let a každý, kdo se nedožije 100 let, bude považován za prokletého" (65:20).

6. Když Pavel řekl, že "mrtví v Kristu vstanou z mrtvých jako **první**", které části slova "první" nerozumím? (1 Tes 4:16; viz také 1 Kor 15:23).

7. Jak je možné, že Satan v současnosti klame celý svět a zároveň ho neklame? (Zj 12:9; 20:3; 2 Kor 4:4; 1 Jan 5:19).

8. Jak mohou být lidé, kteří byli "s'tati", tedy doslova zabiti, popisem křesťanů, kteří byli jednotlivě obráćeni? (Zj 20:4).

Je pozoruhodné, že někteří nyní přijímají amileniální model, který jsem opustil. Ježíš řekl: "Dosvědčuji každému, kdo slyší slova proroctví v této knize: Pokud k nim někdo něco přidá, Bůh tomu člověku přidá pohromy popsané v této knize. Jestliže někdo ubírá ze slov této knihy proroctví, Bůh tomu člověku odebere podíl na stromu života a na svatém městě" (Zj 22:18-19). Je tedy velmi důležité, jak se Zjevením 20 naložíme. Opustil jsem amileniální tábor a nyní jsem rád, že mohu být součástí dědictví, které zahrnuje tisíciletou vládu Krista, zlatý věk vnímaný proroky a dvě vzkříšení, jak je Ježíš předpověděl ve Zjevení a v evangeliích. Trvalo mi hodně hledání, než jsem si tyto pravdy utřídil. Nyní musíme usilovně pracovat na tom, abychom si tuto víru **udrželi a sdíleli ji**. Nemůžeme ji sdílet, pokud o ni horlivě neusilujeme.

Nenechávejte svůj mozek přede dveřmi církve!

Carlos Xavier

Jedním z hlavních problémů, který stále sužuje křesťanství, je, že lidé "nechávací mozek před dveřmi církve"! To platí zejména tehdy, když je třeba říci světu, kdo je Bůh a jeho jednorozený Syn.

Všichni například víme, že zájmena a slovesa v jednotném čísle se používají podle gramatických zákonů. Slova jako "on" a "sám" vyjadřují objektivní skutečnosti o tom, o kolika osobách se mluví. Přesto mnozí trinitáři trvají na tom, že "sám" (Iz 44:24), "jeden Pán" (Mk 12:29) nebo "jeden Bůh" (Jan 5:44) mohou znamenat více než jednu jedinou osobu/jednotlivce!

Faktem je, že učení o Trojici může mít "smysl pouze jako mystická nebo duchovní zkušenost... Nebyla to logická nebo intelektuální formulace, ale imaginativní paradigma, které zmátlo rozum. [Pro mnohé] je Trojice jednoduše matoucí" (Karen Armstrongová, *A History of God*).

Oxford Companion to the Bible správně uvádí, že "NZ nenabízí žádné nové učení o Bohu. Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův je nyní Bohem a Otcem Ježíše Krista. Veškerá teologie SZ je tedy implicitně obsažena v NZ". Ježíš tedy Šema nezměnil! (Dt 6:4; Mk 12:29).

Tato slova katolických a protestantských prominentů jsou podpořena slovy samotného Ježíše v jeho modlitbě k jedinému Bohu, jeho Otci v **Janově evangeliu 17:**

3: "A toto je život budoucího věku: aby poznali tebe, jediného pravého Boha, a Ježíše Mesiáše, kterého jsi poslal."

Všimněte si jeho posledních prorockých slov v této kapitole, jak je parafrázuje *The Amplified Bible, Classic Edition*:

Otče přímý a spravedlivý, ačkoli Tě svět nepoznal, nedokázal Tě poznat a nikdy Tě neuznal, já jsem Tě znal [neustále] a tito lidé pochopili a poznali, že jsi mě poslal. Dal jsem jim poznat Tvé jméno a zjevil jsem jim Tvůj charakter a Tvou podstatu a budu jim [Tebe] dávat poznat i nadále" (Jan 17:25- 26).

Komentáře

- "Stále sleduji váš kanál na YouTube a také věřím v jed noho Boha, jako věřili Abraham, Izák a Jákob. Bohu buď všechna sláva, Otci našeho Pána Ježíše Krista. Amen." – *Filipíny*

- "Zpočátku jsem byl adventistou, ale po opuštění nebiblického učení o Trojici jsem byl z členství vyloučen. Studoval jsem u letniční společnosti Oneness a mnoha dalších antitrinitářských společností, ale mé chápání je takové, že Bůh je jeden Otec! Ježíš je jeho Syn; Duch je moc shůry." - *Česká republika*

- "S mým přítelem se snažíme společně sdílet a vyučovat skupiny i jednotlivce Boží pravdě biblického unitářství, kdykoli nám Pán Bůh otevře dveře. Všechno dobré, co v mém životě je nebo kdy bylo, je zásluhou našeho Boha a Otce, který nás miloval a povolal svým nedostižným milosrdenstvím a milostí." – *Filipíny*

"Starý zákon spásu "nezduchovňuje", ale chápe ji spíše jako Boží osvobození lidí a země od všeho, co ničí život, a následné obnovení rozkvětu lidí a země. A i když se Boží zachraňující [spásný] záměr na chvíli zužuje na jeden vyvolený národ v jeho vlastní zemi, tento 'původně exkluzivní krok' je, jak říká starozákonní badatel Terence Fretheim, ve službách 'maximálně inkluzivního cíle', vykoupení všech národů a nakonec celého stvořeného řádu."

Richard Middleton, *A New Heaven and a NewEarth*,
2014, s. 25